

ಸಮ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ಕಾನೂನಿನ ಪಾತ್ರ

ಸೋಮಲಿಂಗಪ್ಪ ಹಲಗಿ

ಸಂಶೋಧನ ವಿಧಾನ

ರಾಜ್ಯಾಸ ಅಧ್ಯಯನ ಮತ್ತು

ಸಂಶೋದನೆ ವಿಭಾಗ

ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಶ್ವವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಶಿವಗಂಗೋತ್ತಿ

କ୍ଷେତ୍ରକୁଳୀ- ୫୭୭୦୦୭

ಡಾ. ಬಸವರಾಜ್ ಬೆನಕೆನಹಳ್ಳಿ

ಮಾರ್ಗದರ್ಶಕರು/ಸಹಾಯಕ ಪಾಠ್ಯಪತ್ರ

ರಾಜ್ಯಾಸ ಅಧ್ಯನ ಮತ್ತು

ಸಂಶೋದನೆ ವಿಭಾಗ

ದಾವಣಗೆರೆ ವಿಶವಿದ್ಯಾನಿಲಯ ಶಿವಗಂಗೋತ್ತಿ

କ୍ଷେତ୍ରପାତ୍ର ପଦ୍ଧତିରେ
ନାମଗୀରେ= 577007

ಆಜ್ಞೆಯ: 10.5281/ಎಣಿಂಬಿ.1903035

ಸಾರಾಂಶ

ಯಾವುದೇ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಉತ್ತಮವಾಗಿರಲು ಕೆಲವು ಕಟ್ಟಳೆಗಳು ಅನಿವಾರ್ಯವಾಗಿರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳು ಒಂದು ಪ್ರದೇಶದ ಒಳಗೆ ವಾಸಿಸುವ ಜನರನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಒಂದು ಆರೋಗ್ಯಕರವಾದ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಹಿಂದಿನ ಮತ್ತು ಈಗಿನ ಒಂದು ಆಡಳಿತಾತ್ಮಕ ಕ್ರಮಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಕಾಣಬಹುದು. ಯಾವುದೇ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯು ಸುಖಿಕರವಾದ ಜೀವನವನ್ನು ನೆಡೆಸಬೇಕಾದರೆ ಕಾನೂನುಗಳು ತುಂಬಾನೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ. ಈ ಕಾನೂನುಗಳು ದೇಶದ ಪ್ರತೀಯೊಬ್ಬ ನಾಗರಿಕನಿಗೂ ಅನ್ವಯವಾಗುವುದರಿಂದ ಎಲ್ಲರ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಕಾಪಾಡುತ್ತವೆ, ಅದು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರನಾಗಿದ್ದರೂ ಸರಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಕಾರಿನೌಕರನಾಗಿರದಿದ್ದರೂ ಸರಿ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ಚಲಾಯಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಆಮೂಲಕ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಕಾನೂನುಗಳು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿ ಪಾರದರ್ಶಕಕೆತ್ತಿಯಿಂದ ಕೂಡಿದ್ದ ಅವುಗಳು ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತ್ತ ಕೆಲಸವನ್ನು ಹೊಂದಿರುತ್ತವೆ, ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಆರ್ಥಿಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸ್ಥಿರತೆಯನ್ನು ಹೊಂದುವುದಕ್ಕೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕಾನೂನುಗಳು ಮಾಡುವುದರಿಂದ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತದ ಮೂಲ ಆಧಾರವಾಗಿವೆ ಎಂದರೆ ತಪಾಗಲಾರದು. ಮೂಲಭೂತವಾಗಿ ಕಾನೂನುಗಳು ನಾಗರೀಕರು ನಂಬಬಹುದಾದ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಅಂಶವಾಗಿದ್ದ ಸಮಾನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಕಾನೂನು ನಿರ್ದಿಷ್ಟವಾದ ಚೌಕಟ್ಟನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣಮಾಡುತ್ತವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಲಕ್ಷಣವನ್ನು ಹೊಂದಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳು ಇಂದಿನ ಸಮಾಜಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಈ ಒಂದು ಲೇಖನದಲ್ಲಿ ಚೆರೆಸಲಾಗುವುದು.

ಮುಖ್ಯಪದಗಳು: ಕಾನೂನು, ಉತ್ತಮ ಆಡಳಿತ್, ಸಮ ಸಮಾಜ ನಿರ್ಮಾಣ, ಹಕ್ಕುಗಳು.

ಅಧ್ಯಯನದ ಉದ್ದೇಶಗಳು

- ಕಾನೂನುಗಳು ಸಮ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ವಾಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯತೆಯನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
  - ಮಾನವನ ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯಲ್ಲಿ ಕಾನೂನು ಹೇಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಯುವುದು.
  - ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವಲ್ಲಿ ಕಾನೂನುಗಳು ಹೇಗೆ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಶೇಷಿಸುವುದು.

ਪੰਜਾਬ

କାନୂନିନ ମୁଠେ ଏଲାଜ୍ ନାଗରୀକରୁ ସମାନରୁ କାନୂନୁ ସମାଜଦଲୀ ଶାତ୍ରୀ ମୁତ୍ତୁ ଶୋହାରଧିତେଯନ୍ମୁ ମୁଣ୍ଡହାକୁପଲ୍ଲୀ ପ୍ରମୁଖିବାଦ ସାନ୍ଧିନାମନ୍ମୁ ପଦେଦିକୋଂଦିଦ୍ବୀ, ସମାଜଵନ୍ମୁ ହତୋଟିଗେ ତରୁବ କେଲିବନ୍ମୁ ମାତ୍ରୁତ୍ତେଦେ. ଇଦୁ ଅନିଯଂତ୍ରିତବ୍ୟାପି ନକାରବନ୍ମୁ ଭଦ୍ରପଦିଶୁତ୍ତଦେ ମୁତ୍ତୁ ଶାମାନ୍ଦିବାଗି ଅଧିକାରଦ ଅନିଯଂତ୍ରିତ ବଳକେଯନ୍ମୁ ତତ୍ତ୍ଵତ୍ତ୍ଵଦେ. ଆ କାନୂନିନ ମୂଲକ ଆଜ୍ଞାକେଯ କୁରିତାଦ ବିକାରଗଳ ବଗ୍ରେ କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରାଚୀନ ଶତମାନରୁ କାଣିବାକାରୀ ହେଉଥିଲା କାନୂନୁ ଆଜ୍ଞାକେଯନ୍ମୁ "ଯାପୁଦେ ପୃଷ୍ଠୀଯ ଆଜ୍ଞାକେ"ଲିଙ୍ଗର ପ୍ରତ୍ୟେକିକିଦିନ) ଅବରୁ କୋତ ତମ୍ଭୁ ଅଭିପ୍ରାୟବନ୍ମୁ ପ୍ରକାପଦିଶିବୁବୁଦନ୍ମୁ ସହ କାଣିବାକାରୀ ହେଉଥିଲା. ନଂତର ଅଦନ୍ମୁ 18 ନେ ଶତମାନରୁ ପ୍ରୈଂଚ୍ ରାଜଶୀଯ ତକ୍ଷଜାନ୍ମି ମାଂଟିସଲ୍ଲୀ କାନୂନିନ ଆଜ୍ଞାକେଯ ସିଦ୍ଧାଂତବନ୍ମୁ ବିଶ୍ଵାରବାଗି ବିପରିଶିରୁବୁଦର ମୂଲକ କନୂନିନ ପରିଚିତ ମାର୍ଗରୁବୁଦନ୍ମୁ ସହ ଜାଲୀ କାଣିବାକାରୀ ହେଉଥିଲା. ବ୍ରିପ୍ଲିଏସ୍ ନଂବିଧାନଦ ମୂଲଭାବରେ ତକ୍ଷଗଳିଲୀ ପ୍ରକଳ୍ପନେଯିଲୀ କାନୂନୁ କୋତ ବିନାନ୍ଦିଦ୍ବୀ ପରିକଳ୍ପନେଯ ଯୁନ୍ନେଟିକ୍ ସ୍ଟେଟ୍ ଆଫ୍ ଅମ୍ବେରିକା ମୁତ୍ତୁ ଭାରତର ସଂବିଧାନଗଳନ୍ମୁ ଒ଜଗୋନ୍ଦଂତେ ପ୍ରପଞ୍ଚଦ

ಎಲ್ಲ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಸಾಫಿತವಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಾರೆಯಾಗಿ ಕಾನೂನು ಎಂದರೆ ಜನರು ಹೇಗೆ ವರ್ತಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ನಿಯಮಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಪ್ರಮುಖೀತನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವ ಈ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಹಲವು ರೀತಿಯ ನೋನ್ಯತೆಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದೆ. ಕಾನೂನುಗಳೇ ಒಂದು ಸಮಾಜದ ಅಧಿಕಾರ ಒಂದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಭಿವ್ಯಾಧಿಗೆ ಮೂರಕವಾಗಿದ್ದು ಅವುಗಳನ್ನು ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಅನುಷ್ಠಾನಗೊಳಿಸಿದ್ದರೆ ಸಮಾಜದ ಅಧಿಕಾರ ರಾಷ್ಟ್ರದ ಏಳಿಗೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿಯು ಕೆಳ್ಳಿಯೋಗುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನು ಭಾರತವು ಕೂಡ ಒಳಗೊಂಡಿದೆ ಹಾಗಾಗಿ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯ ಕನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ತಿಳಿಯೋಣ.

ಕಾನೂನು ಸುವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಭಾರತೀಯ ಸಂವಿಧಾನ

ಭಾರತದ ಸಂವಿಧಾನದ ಪೀಠಿಕೆಯೇ ನ್ಯಾಯ, ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಸಮಾನತೆಯ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಪರಿಕಲ್ಪನೆಗಳನ್ನು ಸಂವಿಧಾನದ ಭಾಗ ಮೂರುರಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಪ್ರತಿಪಾದಿಸಲಾಗಿದೆ ಮತ್ತು ಅವುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಾಗಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ಎಲ್ಲ ಮೂರು ಶಾಖೆಗಳು ಅಧಿನವಾಗಿವೆ ಅಂದರೆ ನ್ಯಾಯಾಂಗ, ಶಾಸಕಾಂಗ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಯಾಂಗವು ಸಂವಿಧಾನಕ್ಕೆ ಅಧಿನವಾಗಿರುವುದಲ್ಲದೆ ಸಂವಿಧಾನದ ನಿಬಂಧನೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಕಾರ್ಯನಿರ್ವಹಿಸಲು ಬದ್ದವಾಗಿವೆ. ನ್ಯಾಯಾಂಗ ವಿಮರ್ಶೆಯ ಸಿದ್ಧಾಂತವು ಸಂವಿಧಾನದಲ್ಲಿ ಸಾಕಾರಗೊಂಡಿದೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ಜಾರಿಗಾಗಿ ವಿಷಯಗಳು ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಮತ್ತು ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್ ಅನ್ನು ಸಂಪರ್ಕಿಸಬಹುದು. ಕಾರ್ಯಾಂಗ ಅಧಿಕಾರವು ತನ್ನಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಪಡಿಸಿಕೊಂಡರೆ ಅಧಿಕಾರ ಕ್ರಮವು ದುರುದ್ದೇಶಪೂರಿತವಾಗಿದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ನ್ಯಾಯಾಲಯಗಳು ರದ್ದುಗೊಳಿಸಬಹುದು.

ಭಾರತದಲ್ಲಿನ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾನೂನುಗಳ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾನೂನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಇಂದು ಸಮಾಜಗಳು ಎದುರಿಸುತ್ತಿರುವ ಪ್ರಸ್ತುತ ಮತ್ತು ಸಂಬಂಧಿತ ಕಾನೂನು ಸವಾಲುಗಳು ಮತ್ತು ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿದೆ. ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಸಾಮಾಜಿಕ, ರಾಜಕೀಯ, ತಾಂತ್ರಿಕ ಮತ್ತು ಆರ್ಥಿಕ ಭೂದೃಶ್ಯಗಳಿಂದಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹುಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿವೆ. ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾನೂನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ದತ್ತಾಂಶಗೊಪ್ಯತೆ, ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ ಮತ್ತು ಸೈರಿರ್ ಅಪರಾಧದಂತಹ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಒಳಗೊಂಡಿವೆ, ಇದು ದೇಶದ ಡಿಜಿಟಲ್ ರೂಪಾಂತರವನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತದೆ. ಜನಾಂಗೀಯತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಧಾರ್ಮಿಕ ಮೂಲಭೂತವಾದರೂ ಸಮಾಜ-ಕಾನೂನು ಸವಾಲುಗಳು ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಕ್ಕಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಹೋರಾಟಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಪೌರಕ್ಕಣ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾಯ್ದು ಮತ್ತು ಏಕರೂಪ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಚರ್ಚೆಗಳು, ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಗಳು ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನಗಳನ್ನು ವಿವರಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಲು, ವೇಗವಾಗಿ ಬದಲಾಗುತ್ತಿರುವ ಜಗತ್ತಿನಲ್ಲಿ ನ್ಯಾಯ, ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಮೂಲಭೂತ ಹಕ್ಕುಗಳ ರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಲಿಜಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ನಿರಂತರ ಕಾನೂನು ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

ಕಾನೂನುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಕಾನೂನುಗಳ ರಚನೆ, ಅವುಗಳ ಜಾರಿ ಮತ್ತು ಕಾನೂನು ನಿಯಮಗಳ ನಡುವಿನ ಸಂಬಂಧಗಳು ಸ್ವರ್ಪಕ್ಕೆ ಕಾನೂನುಬದ್ಧವಾಗಿ ನಿಯಂತ್ರಿಸಲ್ಪಡುತ್ತವೆ ಎಂದು ಸೂಚಿಸಲಾಗುತ್ತದೆ, ಆದ್ದರಿಂದ ಅತ್ಯಂತ ಉನ್ನತ ಸಾಫ್ತಾರಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿ ಸೇರಿದಂತೆ ಯಾರೂ ಕಾನೂನಿಗಿಂತ ಮೇಲಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದಿತಗಾರರ ಮೇಲಿನ ಕಾನೂನು ನಿಬಂಧನೆಯಿಂದ ಸರ್ಕಾರವು ಅದರ ನಾಗರಿಕರಂತೆಯೇ ಅಸ್ತಿತ್ವದಲ್ಲಿರುವ ಕಾನೂನುಗಳಿಗೆ ಒಳಪಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗಾಗಿ ಯಾರು ಕೂಡ ಸಮಾನವಾಗಿ ನೀಡಿದ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಒಬ್ಬರೇ ಅನುಭವಿಸುವಂತಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಒಂದುವೇಳೆ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅನುಭವಿಸಿದರೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವಿನಾಯಿತಿ ಹೊಂದಿರಬಾರದು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತದೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಕಾನೂನಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

• ಜನಾಂಗೀಯತೆ ಮತ್ತು ಅಸಮಾನತೆ

ಭಾರತದ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಸಮಾನತೆಯ ಬದ್ದತೆಯ ಹೊರತಾಗಿಯೂ, ಜನಾಂಗೀಯತೆಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆಗಳು ವ್ಯಾಪಕವಾಗಿವೆ. ಜನಾಂಗ, ಜಾತಿ ಹಾಗೂ ಜನಾಂಗೀಯತೆಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ತಾರತಮ್ಯವು ಕೆಲವು ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಅಂಚಿನಲ್ಲಿಡುತ್ತೇ ಇದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಗಳು ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡಗಳ (ದೋಜನ್ಯ ತಡೆ) ಕಾಯ್ದು 1989 ಅಂತಹ ತಾರತಮ್ಯವನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಒಂದು ಶಾಸಕಾಂಗ ಪ್ರಯತ್ನವಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಅದರ ಅನುಷ್ಠಾನವು ಆಗಾಗೆ ವಿಫಲಗೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ನಿಜವಾದ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಲಿಜಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಕಾನೂನು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯು ಜನಾಂಗೀಯತೆಯ ಬಹಿರಂಗ ಮತ್ತು ರಹಸ್ಯ ರೂಪಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು.

• ఆధ్యాత్మిక అసమానతె

భారతద త్రైత ఆధ్యాత్మిక బెళవణిగే సమవాగి హంజిచేయాగిల్ల ఇదు గమనాహ ఆధ్యాత్మిక అసమానతెగే కారణవాగిదే. మేల్లగ్రసదవర సంపత్తి హేచ్చిద్దరూ, లక్ష్మింతర జనరు ఇన్నాన్న బడతన రేబీగింత కేళగే వాసిస్తుద్దారే. ఈ అంతరవన్న నివారిసలు కానొను చోకట్టు ఏకసర్గెల్లభేసు, సంపన్మాలగళు, శిశ్చిలి హాగూ ఉద్యోగశ్శ న్యాయయుత ప్రవేశవన్న ఖిజితపెడిసికోల్భేసు. భా పునర్వితరణ, ఆధ్యాత్మిక సేప్చాడె మత్తు సామాజిక భద్రతెయన్న గురియాగిట్టుకోండు కానొను సుధారణగళు ఈ నిట్టినల్లి నిషాయకవాగిరువుదు.

• ధామిక మూలభూతవాద

ధామిక మూలభూతవాదవు భారతద జాత్యతీత రజనేగే ప్రముఖవాద హదరికేయన్న ఒడ్డుత్తదే. ఉగ్రగామి గుంపుగళ ఏరికే మత్తు కోము హింసాజారవు ధృవీకృత సమాజశ్శ కారణవాగిదే. భారతీయ దండ సంహితే (ఖిసి) మత్తు కానొనుబాహిర చటువటికేగళు (తడెగట్టుపికే) కాయ్దు (యువిషి) అంతహ చటువటికేగళన్న నిగ్రహిసలు విన్యాసగోళిసలాగిదే. ఆదరే అవుగళ జారియు ఆయ్ద మత్తు పక్షపాతదింద కూడిదే ఎందు టీసిసలాగుత్తదే. మూలభూత హశ్చగళన్న ఉల్లంఘిసదే ధామిక మూలభూతవాదవన్న పరిహరిసలు కానొను కాయ్ద విధానగళన్న ఒలపడిసువుదు నిషాయక సవాలాగిదే.

• భాషా వ్యేపిధృతే

భారతద భాషా వ్యేపిధృతేయు సాంస్కృతిక శ్రీమంతికేయ మూలవాగిద్దు అదు కానొను మత్తు ఆడళితాత్క అంతగళన్న ఒళగొండిదే. 1963 ర అధికృత భాషా కాయ్దు మత్తు సంవిధానద ఎంటనే వేళాపట్టియు ఒహు భాషిగళన్న గురుతిసుత్తదే, ఆదరే భాషా రాజకీయవు హచ్చాగి ప్రాదేశిక మత్తు రాష్ట్రియ నీతిగళ మేలే ప్రభావ బీరుత్తదే. భాషా వ్యేపిధృతేయన్న ఆడళితాత్క దక్షతెయోందిగే సమతోలనగోళిసలు రాష్ట్రియ ఏకతెయన్న ఉత్సేజిసువాగ ప్రాదేశిక గురుతుగళన్న గౌరవిసువ సూక్ష్మ కానొను చోకట్టుగళు బేకాగుత్తవే.

సంవిధానత్తక సమస్యలు

• పౌరత్త తిద్దుపడి కాయ్దు (సిఎఎ)

పౌరత్త తిద్దుపడి కాయ్దు 2019 వ్యాపక చెచ్చే మత్తు ప్రతిభటనేగళన్న మట్టుహాచిదే. ఈ కాయ్దుయు అఫ్స్టాన్స్ నిరాశ్రాయిస్తున్న, బాంగళాదేశ మత్తు పాకిస్తానద ముస్లిమేతర నిరాత్రితరిగే భారతీయ పౌరత్తవన్న నీడువ మాగ్రావన్న ఒదగిసుత్తదే. ఇదు ధామిక తారతమ్యద ఆరోపగళిగే కారణవాగుత్తదే. ప్రస్తావిత రాష్ట్రియ నాగరికర నోందణి (ఎనోఆరోసి) జోతెగే సిఎవ భారతీయ సంవిధానద జాత్యతీత స్థరూపవన్న దుబిలగోళిసుత్తదే ఎందు విమర్శకరు వాదిసుత్తారే. సిఎవగే కానొను సవాలుగళు సుప్రిం కోఎస్ ముందే బాచ ఉళిదివే, ఇదు శాసకాంగ క్రైస్తవుగలు మత్తు సాంవిధానిక తత్త్వగళ నడువిన ఉద్దిగ్నతేయన్న ఎత్తి తోరిసుత్తదే.

• విధి 370

ఆగస్టు 2019 రల్లి జమ్ము మత్తు కాత్మీరకే విలేష స్వాయత్తతేయన్న నీడిద 370 నే విధియన్న రద్దుగోళిసువుదు గమనాహ కానొను మత్తు రాజకీయ చెచ్చే కారణవాగిదే. ప్రదేశద అభివృద్ధి మత్తు ఏకిశరణశ్శ ఈ క్రమ అగ్త్యవెందు సకారము సమధ్యసికోండిదే, ఆదరే స్థలీయ జనరోందిగే సాకష్మ సమాలోచనే నడెసదే ఏకపశ్చియవాగి ఇదన్న మాడలాగిదే ఎందు విమర్శకరు వాదిసుత్తారే. ఈ క్రమద కానొను ఒద్దతెయు పరితీలనేయల్లిదే, ఇదు ఒక్కట మత్తు రాజ్య హశ్చగళ ఒగ్గే ప్రత్యేగళన్న మట్టుహాకుత్తదే.

• ఏకరూప నాగరిక సంహితె (యుసిసి)

రాజ్య నీతియ నిదేశన తత్త్వగళ 44 నే విధియ అడియల్లీ కల్పిసలాగిరువంతే ఏకరూప నాగరిక సంహితెయన్న జారిగే తరువ ఒగ్గే చెచ్చే ముందువరేదిదే. యుసిసి లింగ న్యాయ మత్తు రాష్ట్రియ ఏకిశరణవన్న ఖిజితపెడిసుత్తదే ఎందు ప్రతిపాదకరు వాదిసుత్తారే, ఆదరే ఏరోధిగళు అదు ధామిక

ಸಾಫ್ಟೆಂತ್ರೆಗಳನ್ನು ಉಲ್ಲಿಂಫಿಸಬಹುದು ಎಂದು ಭಯಪಡುತ್ತಾರೆ. ಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವಾಗ ಭಾರತದ ಸಾಂಸ್ಕೃತಿಕ ವೈದ್ಯತೆಯನ್ನು ಗೌರವಿಸುವ ಯುಸಿಸಿಯನ್ನು ರಚಿಸುವಲ್ಲಿ ಸವಾಲು ಇದೆ.

• ಮೀಸಲಾತಿ ನೀತಿಗಳು

ಶಿಕ್ಷಣ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗದಲ್ಲಿ ಮೀಸಲಾತಿ ನೀತಿಗಳು ಐತಿಹಾಸಿಕವಾಗಿ ಅಂಚಿನಲ್ಲಿರುವ ಸಮುದಾಯಗಳನ್ನು ಉನ್ನತೀಕರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಅವುಗಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿತ್ವ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯಸಮೂತಕೆಯು ವಿವಾದಾಸ್ಯದವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಇಂದ್ರ ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕರಣದಲ್ಲಿ (1992) ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟ್‌ನ ಶಿಫ್ರ್‌ನ ಒಬ್ಬ ಮೀಸಲಾತಿಗಳಿಗೆ "ಕೆನೆಪದರ" ಪರಿಕಲ್ಪನೆಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿತು, ಆದರೆ ಈ ನೀತಿಗಳನ್ನು ವಿಸ್ತರಿಸುವ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಚಚೆ ಮುಂದುವರೆದಿದೆ. ಕಾನೂನು ಸವಾಲುಗಳು ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ದೃಢೀಕರಣ ಕ್ರಮ ಮತ್ತು ಪರಿಷ್ಕರಿಸುವ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನವನ್ನು ಪ್ರತಿಸುತ್ತವೆ.

ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಉದಯೋನ್ಮಾನ ಕಾನೂನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು

• ಡೇಂಟಾ ಗೌಪ್ಯತೆ

ಡಿಜಿಟಲ್ ಇಂಡಿಯಾ ಉಪಕ್ರಮದೊಂದಿಗೆ, ದತ್ತಾಂಶ ಗೌಪ್ಯತೆ ನಿರ್ಣಾಯಕ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಸಂಸತ್ತಿನಲ್ಲಿ ಬಾಕಿ ಇರುವ ವೈಯಕ್ತಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಮೂಲಕ, 2019, ವೈಯಕ್ತಿಕ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂಗ್ರಹಣೆ, ಸಂಗ್ರಹಣೆ ಮತ್ತು ಸಂಸ್ಕರಣೆಯನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಸರ್ಕಾರದ ಕಣಾವಲು ಮತ್ತು ಭದ್ರತೆ ಮತ್ತು ಗೌಪ್ಯತೆಯ ನಡುವಿನ ಸಮತೋಲನದ ಬಗ್ಗೆ ಕಳವಳಗಳು ಮುಂದುವರೆದಿವೆ. ನಾಾಎನ್ನತೆಯನ್ನು ಹತ್ತಿಕ್ಕಿಂತ ವೈಯಕ್ತಿಕ ಹಕ್ಕುಗಳನ್ನು ರಚಿಸುವ ದೃಢವಾದ ದತ್ತಾಂಶ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಅತ್ಯಗತ್ತು.

• ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಹಕ್ಕುಗಳು (IPR)

ಭಾರತವು ತನ್ನ ಬೌದ್ಧಿಕ ಆಸ್ತಿ ಆಡಳಿತವನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವಲ್ಲಿ ಗಮನಾರ್ಹ ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಸಾಧಿಸಿದೆ, ಆದರೆ ಸವಾಲುಗಳು ಉಳಿದಿವೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಪ್ರವೇಶದೊಂದಿಗೆ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಜೊಡಿ ಮತ್ತು ಕೃಷಿಯಲ್ಲಿ ನಾಾಎನ್ನಕಾರರ ಹಿತಾಸ್ತಕಿಗಳನ್ನು ಸಮತೋಲನಗೊಳಿಸುವುದು ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ. ಪೇಟೆಂಟ್ (ತಿದ್ದುಪಡಿ) ಕಾಯ್ದು, 2005 ಮತ್ತು ಸರಕುಗಳ ಭೋಗೋಳಿಕ ಸೂಚನೆಗಳು (ನೋಂದಣಿ ಮತ್ತು ರಕ್ಷಣೆ) ಕಾಯ್ದು, 1999, ಪ್ರಮುಖ ಶಾಸಕಾಂಗ ಕ್ರಮಗಳಾಗಿವೆ, ಆದರೆ ಅವುಗಳ ಅನುಷ್ಠಾನ ಮತ್ತು ಜಾರಿಗೊಳಿಸುವಿಕೆಯನ್ನು ನಿರಂತರ ಪರಿಶೀಲನೆಯ ಅಗತ್ಯವಿದೆ.

• ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣೆ

ಪರಿಸರ ನಾಶವು ಭಾರತದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಪರಿಸರ ಸಂರಕ್ಷಣಾ ಕಾಯ್ದು, 1986 ಮತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಸಿರು ನ್ಯಾಯಮಂಡಳಿ (NGT) ಕಾಯ್ದು, 2010 ನಂತರ ಕಾನೂನುಗಳು ಈ ಕಳವಳಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವ ಗುರಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿದೆ. ಆದಾಗ್ಯೂ, ಜಾರಿ ದುರ್ಬಲವಾಗಿಯೇ ಉಳಿದಿದೆ ಮತ್ತು ಭೂ ಬಳಕೆ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಾಲಿನ್ಯ ಮತ್ತು ಅರಣ್ಯಾಶದ ಕುರಿತು ಕಾನೂನು ಹೋರಾಟಗಳು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಉದ್ಧಿಷ್ಟವಾಗಿವೆ. ಪರಿಸರ ಕಾನೂನುಗಳನ್ನು ಬಲಪಡಿಸುವುದು ಮತ್ತು ಅವುಗಳ ಕರಿಣ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ಖಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳುವುದು ಸುಸ್ಥಿರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಅತ್ಯಗತ್ತು.

• ಆನಾಲ್ಯೋ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ (ODR)

ಇ-ಕಾಮನ್‌ ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ವಹಿವಾಟಿಗಳ ಪರಿಕೆಯೊಂದಿಗೆ, ಆನಾಲ್ಯೋ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರ (ODR) ಕಾರ್ಯವಿಧಾನಗಳು ಅತ್ಯಗತ್ಯವಾಗುತ್ತಿವೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಾಯ್ದು, 2000, ಎಲೆಕ್ಟ್ರಾನಿಕ್ ಆಡಳಿತ ಮತ್ತು ಶಿಫ್ರ್‌ಗಾಗಿ ಒಂದು ಜೊಕಟ್‌ನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತದೆ, ಆದರೆ ODRಗಾಗಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ನಿಬಂಧನೆಗಳು ಸೀಮಿತವಾಗಿವೆ. ಬಲಿಷ್ಠವಾದ ODR ವೈಸ್ಥಿಗಳನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಪಡಿಸುವುದರಿಂದ ದಕ್ಕ ಮತ್ತು ವೆಚ್ಚ-ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ವಿವಾದ ಪರಿಹಾರವನ್ನು ಸುಗಮಗೊಳಿಸಬಹುದು ಮತ್ತು ಡಿಜಿಟಲ್ ವಾಣಿಜ್ಯದಲ್ಲಿ ವಿಶ್ವಾಸವನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು.

• ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧ

ಹ್ಯಾಕಿಂಗ್, ಗುರುತಿನ ಕಳ್ಳತನ ಮತ್ತು ಆನಾಲ್ಯೋ ವಂಚನೆ ಸೇರಿದಂತೆ ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧಗಳ ಹೆಚ್ಚಳಕ್ಕೆ ಬಲವಾದ ಕಾನೂನು ಜೊಕಟ್‌ಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಮಾಹಿತಿ ತಂತ್ರಜ್ಞಾನ ಕಾಯ್ದು, 2000, ಕೆಲವು ಅಂಶಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುತ್ತದೆ,

ಆದರೆ ತ್ವರಿತ ತಾಂತ್ರಿಕ ಪ್ರಗತಿಗೆ ನಿರಂತರ ನೇರೀಕರಣಗಳು ಬೇಕಾಗುತ್ತವೆ. ಸೈಬರ್ ಬೆದರಿಕೆಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಎದುರಿಸಲು ಅಂತರರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಸಹಕಾರ ಮತ್ತು ಕರ್ತಿಕೆ ಜಾರಿ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ.

• **ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆ**

ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವುದರೊಂದಿಗೆ ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸುವುದು ಒಂದು ಪ್ರಮುಖ ಕಾನೂನು ಕಾಳಜಿಯಾಗಿದೆ. ವಿದೇಶಿ ವಿನಿಮಯ ನಿರ್ವಹಣಾ ಕಾರ್ಯ (FEMA), 1999 ಮತ್ತು ವಿವಿಧ ವಲಯ ನಿಯಮಗಳು ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆಗಳನ್ನು ನಿಯಂತ್ರಿಸುತ್ತವೆ. ದೇಶೀಯ ಕ್ಯಾರಿಕೆಗಳನ್ನು ರಕ್ಷಿಸುವಾಗ ವಿದೇಶಿ ಹೂಡಿಕೆದಾರರನ್ನು ಆಕರ್ಷಿಸಲು ಮತ್ತು ಉಳಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಹೂಡಿಕೆ ಕಾನೂನುಗಳಲ್ಲಿ ಪಾರದರ್ಶಕತೆ, ಭವಿಷ್ಯವಾಗಿ ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಸಮೂತಪೆಯನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಅರ್ಥಗ್ರಹಿತ.

ಯಾಕೆ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾನೂನಿನ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಬೇಕು ?

ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾನೂನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಹಲವಾರು ಕಾರಣಗಳಿಗಾಗಿ ನಿರ್ಣಾಯಕವಾಗಿದೆ.

• **ಮೊದಲನೆಯದು** ಕಾನೂನುಗಳು ಸಮಾಜದ ಶ್ರೀಯಾತ್ಮಕ ಸ್ವರೂಪ ಮತ್ತು ಅದರ ಜನರ ವಿಕಸನಗೊಳ್ಳುತ್ತಿರುವ ಅಗತ್ಯಗಳನ್ನು ಪ್ರತಿಬಿಂಬಿಸುತ್ತವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ, ತಂತ್ರಜ್ಞನ ಮುಂದುವರೆದಂತೆ, ದತ್ತಾಂಶ ಗೌಪ್ಯತೆ ಮತ್ತು ಸೈಬರ್ ಅಪರಾಧದಂತಹ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಹೊರಹೊಮ್ಮತವೆ, ನಾಗರಿಕರ ಹಕ್ಕುಗಳು ಮತ್ತು ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ರಕ್ಷಿಸಲು ನೇರೀಕರಿಸಿದ ಕಾನೂನು ಚೋಕಟ್ಟಿಗಳ ಅಗತ್ಯವಿರುತ್ತದೆ.

• **ಎರಡನೆಯದು** ಕಾನೂನುಗಳು ಸಾಮಾಜಿಕ ನ್ಯಾಯ ಜೊತೆಗೆ ಸಮಾನತೆಯನ್ನು ಉತ್ತೇಜಿಸಲು ಜನಾಂಗೀಯತೆ, ಆರ್ಥಿಕ ಅಸಮಾನತೆ ಮತ್ತು ಲಿಂಗ ಅಸಮಾನತೆಯಂತಹ ಸಾಮಾಜಿಕ-ಕಾನೂನು ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ನಿಭಾಯಿಸುವುದು ಅರ್ಥಗ್ರಹಿತ. ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸಿದ್ದರೆ, ವ್ಯಾಪಕ ಸಾಮಾಜಿಕ ಅಶಾಂತಿಗೆ ಕಾರಣವಾಗಬಹುದು ಹಾಗೂ ರಾಷ್ಟ್ರೀಯ ಪ್ರಗತಿಗೆ ಅಣ್ಣಿಯಾಗಬಹುದು.

• **ಮೂರನೆಯದು** ಹೊರಣ್ಣ ತಿದ್ದುಪಡಿ ಕಾರ್ಯ ಅಥವಾ ಏಕರೂಪ ನಾಗರಿಕ ಸಂಹಿತೆಯ ಸುತ್ತಲಿನ ಸಾಂವಿಧಾನಿಕ ಹಾಗೂ ಶಾಸಕಾಂಗ ಚರ್ಚೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹರಿಸುವುದು ಕಾನೂನಿನ ನಿಯಮವನ್ನು ಕಾಪಾಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವ ತತ್ವಗಳನ್ನು ಎತ್ತಿಹಿಡಿಯಲು ಅರ್ಥಗ್ರಹಿತ.

• **ನಾಲ್ಕನೆಯದು** ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪ್ರೋವೆಫಾಲಿಯಾಗಿ ಪರಿಹರಿಸುವ ಮೂಲಕ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಸಾರ್ವಜನಿಕ ನಂಬಿಕೆಯನ್ನು ಬೆಳೆಸಬಹುದು ಮತ್ತು ನ್ಯಾಯ ಯುತ್ವಾದ ಚಿಕಿತ್ಸೆಯನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬಹುದು ಹಾಗೂ ಆರ್ಥಿಕ ಬೆಳವಣಿಗೆ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸಾಮರಸ್ಯಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲಕರವಾದ ಸ್ಥಿರ ವಾತಾವರಣವನ್ನು ಸೃಷ್ಟಿಸಬಹುದು.

ಉಪಸಂಹಾರ

ಭಾರತದ ಸಮಕಾಲೀನ ಕಾನೂನು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಸಮ ಸಮಾಜದ ನಿರ್ಮಾಣ ಮತ್ತು ಅದರ ಶ್ರೀಯಾತ್ಮಕ ಮತ್ತು ವೈವಿಧ್ಯಮಯ ಸಮಾಜದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವಾಗಿದೆ. ಈ ಸವಾಲುಗಳನ್ನು ಎದುರಿಸಲು ಶಾಸಕಾಂಗ ಸುಧಾರಣೆಗಳು, ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಜಾರಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕ ಬದಲಾವಣೆಯನ್ನು ಸಂಯೋಜಿಸುವ ಬಹುಮುಖಿ ವಿಧಾನದ ಅಗತ್ಯವಿದೆ. ತನ್ನ ಕಾನೂನು ಚೋಕಟ್ಟಿಗಳನ್ನು ಬಿಂಬಿಸುವ ಮೂಲಕ ಮತ್ತು ಅವಗಳ ನ್ಯಾಯ ಯುತ್ವ ಅನುಷ್ಠಾನವನ್ನು ವಿಚಿತಪಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಲು ಮತ್ತು ಸಮ ಸಮಾಜವನ್ನು ನಿರ್ಮಾಣ ಮಾಡಬಹುದು ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ನ್ಯಾಯ ಯುತ್ವ ಸಮಾನ ಭವಿಷ್ಯದತ್ತ ಸಾಗಬಹುದು.

ಆಧಾರ ಗ್ರಂಥಗಳು

- <https://lawbhoomi.com/contemporary-legal-issues-in-india/>
- <https://byjus.com/free-ias-prep/rule-of-law-upsc-notes/>
- https://en.wikipedia.org/wiki/Sociology_of_law
- <https://www.prajavani.net/district/hasana/the-role-of-the-constitution-in-building-a-society-3140886>

5. <https://kn.wikipedia.org/wiki/%E0%B2%95%E0%B2%BE%E0%B2%A8%E0%B3%82%E0%B2%A8%E0%B3%81>
6. <https://www.britannica.com/topic/rule-of-law>
7. https://www.varthabharati.in/article/2021_10_05/309073
8. <https://www.sharda.ac.in/blog/4-main-types-of-law/>